

Projekty riešené ako súčasť grantov Vedeckej a edukačnej grantovej agentúry (VEGA)

Nové projekty

1. VEGA 1/0069/22 (2022-2024) Zhodnotenie zdravotného stavu poľovnej zveri a špecifiká poľovných revírov

Cieľ projektu: Skriningové metódy v diagnostike porúch látkového metabolizmu u poľovnej zveri zahŕňajú súbor analýz biochemického, hematologického, parazitologického či molekulárno-biologického charakteru z biologického materiálu zvierat a predstavujú významný krok pri zachovaní ich biologickej diverzity. Stratifikáciou revírov získame dôležité informácie, ktoré nám umožnia správne hodnotiť a vzájomne porovnať jednotlivé biocenózy aj z hľadiska ich úživnosti a úžitkovosti. Znalosť o prirodzenej potrave zveri nám môže pomôcť hľadať možnosť zlepšenia kvality prostredia nie len jeho zloženie a zásoby ale aj stavy zveri. Sledovanie zdravotného stavu zvierat v súčinnosti s environmentálnymi vplyvmi zabezpečí nastavenie optimálnych podmienok pre zdravú poľovnú zver na našom území, čo patrí medzi primárne podmienky dlhodobu udržateľnej biodiverzity a pre zdravotne vyhovujúcu produkciu mäsa z diviny.

Zodpovedný riešiteľ projektu: Dr. habil. PaedDr. Nagy Melinda, PhD. za UJS

Spoluriešitelia: Ing. Iveta Szencziová, PhD., Ing. Pavol Makovický, PhD.

Doba trvania projektu: 2022-2024

PF UJS ako spoluriešiteľské pracovisko s prideleným rozpočtom.

2. VEGA 1/0208/22 (2022-2023) Teoretické siete v humanitných vedách

Cieľ projektu: Metodika výskumu projektu namiesto zakotvenia izolovanosti odborných oblastí vychádza z predpokladu vzájomnej prepojenosti a synergií výskumných sietí. Ako historická jazykoveda využíva poznatky genetickej geografie, myšlienkové mapy poznatky neurobiológie, internetová jazykoveda poznatky jazykovej pragmatiky v kontexte digitálnej komunikácie a teórie sietí, ako historický román čerpá zo vzorov historiografie a výkladu mnohých svetov, ako vhodným spôsobom skúmania populárnej literatúry je v dnešnej dobe prístup cez teóriu komplexity a mediálnych štúdií, tak aj relevantné námety súčasných kultúrnych výskumov predpokladajú pridanú hodnotu kombinácií rôznych východiskových teórií. Toto sa nám núka ako analógia k funkciám silných a slabých vzťahov v rámci sietí. Táto práca očakávateľne poukáže na také komponenty prepojenosti vedných odborov, vďaka ktorým sa pre rôzne humanitné odvetvia stane priehľadnejším ten globálny sieťový svet, ktorý stavia na jazykovede a literárnej vede a považuje ich za uzlový bod. Naše výsledky zverejníme na základe princípov vizualizácie dát.

Zodpovedný riešiteľ projektu: Mgr. H. Nagy Péter, PhD.

Spoluriešitelia: Dr. habil. PaedDr. Keserű József, PhD.; PaedDr. Baka Patrik, PhD.; Mgr. Lőrincz Gábor, PhD.; Mgr. Istók Vojtech, PhD.

Doba trvania projektu: 2022-2023

PF UJS ako spoluriešiteľské pracovisko s prideleným rozpočtom.

Pokračujúce projekty

3. VEGA 1/0083/20 (2020-2023) Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku v rokoch socializmu (1948–1989)

Cieľ projektu: Súčasný projekt je organickým pokračovaním projektu realizovaného výskumným teamom Univerzity J. Selyeho v rokoch 2016–2019 (Vega 1/0528/16, názov projektu: Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku v rokoch 1919–1952), a jeho cieľom je spracovanie dejín reformovanej cirkvi na Slovensku v rokoch socializmu. Podobne ako predchádzajúci projekt (v rámci ktorého sme v siedmich archívoch Slovenska, Česka a Maďarska zdigitalizovali a spracovali približne 58 000 strán archiválií týkajúcich sa reformovanej cirkvi), aj súčasný projekt stavia za svoj základný cieľ odkrytie, zdigitalizovanie a zosystematizovanie základných prameňov k danej téme.

Paralelne s tým chceme spracovať a publikovať niektoré čiastkové témy z oblasti organizačnej štruktúry Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku, demografiu kalvínov, vzájomný vzťah štátnej moci a cirkvi počas socializmu, vnútorný zápas medzi slovenskými cirkevnými zbormi a vedením reformovanej cirkvi, ako aj životné dráhy niektorých významných činiteľov cirkvi.

Zodpovedný riešiteľ projektu: Simon Attila, Dr. habil, PhD.

Spoluriešitelia: Somogyi Alfréd, PhD. ThDr., Ďurdík Ladislav, PhD., Vajda Barnabás, Dr. habil PhD., Lévai Attila, Mgr. PhD., Popély Árpád, Dr. habil PhD., Szarka László, Doc. PhD., Tömösközi Ferenc, Mgr. PhD., József Liska, Dr. habil PhD., PhD.

Doba trvania projektu: 2020-2023

PF UJS ako spoluriešiteľské pracovisko s prideleným rozpočtom.

4. VEGA č. 1/0461/19; (2019-2022) Asociácia molekulárnogenetických a biochemických markerov vo vzťahu k hodnoteniu kostnej minerálnej denzity u rómskych a nerómskych postmenopauzálnych žien

Cieľ projektu: Cieľom tohto projektu je určiť vzťah medzi kostnou minerálnou denzitou (BMD) a vybranými biochemickými, klinickými, molekulárno-genetickými markermi a etnickými aspektmi u postmenopauzálnych žien. Najnovšie vedecké štúdie predpokladajú, že rozdiely v hodnotách BMD medzi etnickými skupinami by mohli byť ovplyvnené genetickými a environmentálnymi faktormi alebo ich interakciami. Analýzami biochemických parametrov (OC, CTx, PINP, PTH, CT, Ca, P, VITD-T), SNP polymorfizmov CER1 génu (rs17289263, rs74434454), LRP5 génu (rs599083, rs634008), PRDM16 génu (rs12409277) a SLC25A24 génu (rs547364, rs519129) a poukázať na rozdiely medzi rómskou a nerómskou populáciou žien. Chceme potvrdiť alebo vyvrátiť výsledky vedeckých štúdií, ktoré predpokladajú, že uvedené SNP polymorfizmy súvisia s nízkou hodnotou BMD a zvýšeným rizikom zlomeniny, so skorším vekom nástupu menopauzy, s nižšími hodnotami osteoformačných markerov, vyššími koncentraciami osteoresorpčných markerov a hormónov PTH a CT.

Zodpovedný riešiteľ projektu: Mydlárová Blaščáková Marta, RNDr. PhD. (Fakulta humanitných a prírodných vied PU)

Spoluriešiteľ za UJS: Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD.

PF UJS ako spoluriešiteľské pracovisko bez rozpočtu.

5. VEGA 1/0106/21 (2021-2023) Kultúrna pamäť, problematika prekladu a plurilingvizmus v kontexte maďarskej literárnej vedy a lingvistiky

Ciele projektu: Projekt sa zameriava na výskum prekladu a mnohojazyčnosti na základe kulturologických prístupov v translitológii, teórie kultúrnej pamäti, teórie relevancie a koncepcie plurilingvizmu. V centre literárnych a literárno-lingvistických analýz sú prozodické a filologické otázky maďarského umeleckého prekladu, variantnosť v prekladoch Novej zmluvy do maďarčiny, kultúrna a kolektívna pamäť v maďarskej literatúre 20. storočia, kultúrny transfer a špecifiká kolektívnej pamäti v slovenskej a maďarskej literatúre 19. storočia, inakosť a identita v stredo- a východoeurópskych židovských literatúrach. V centre lingvistických analýz sú prekladateľské a terminologické problémy v maďarských administratívno-právnych textoch na Slovensku a maďarčina ako vyučovací jazyk v dvojjazyčnom prostredí.

Zodpovedný riešiteľ: doc. Zoltán Csehy, PhD. (FF UK v Bratislave)

Spoluriešiteľ za UJS: doc. Anikó Polgár, PhD., Mgr. Szabolcs Simon, PhD.

PF UJS ako spoluriešiteľské pracovisko bez rozpočtu.